

Regeringen

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Missiv
2019-02-20

Dnr V-2018-0989
Ks 1.2

Kungl. Tekniska högskolans budgetunderlag för perioden 2020-2022

Kungl. Tekniska högskolan (KTH) avlämnar härmed budgetunderlag för perioden 2020-2022. Med hänvisning till budgetunderlaget hemställer KTH att regeringen beslutar om medelstilldelning, vad gäller anslag, enligt förslagen i budgetunderlaget med bilagor och i övrigt beaktar vad KTH anför.

Beslut i detta ärende har fattats av KTH:s styrelse. I beslutet har följande ledamöter deltagit: Ulf Ewaldsson (ordförande), Sigbritt Karlsson, (rektor), Bertil Andersson, Ola Asplund, Christina Forsberg, Jacob Gramenius, Anna Sandström, Mats Williamson, Hjalmar Brismar, Björn Palm, Anna-Karin Tornberg, Emma Ingo, Maria Bahrami och Robin Palmberg.

För KTH

Sigbritt Karlsson
Rektor

Anton Ridderstad
Utredare

Sändlista:

Utbildningsdepartementet
Finansdepartementet
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Ekonomistyrningsverket
Statskontoret

Utbildningarnas förutsättningar

Ersättning för teknisk högskoleutbildning

Ersättningsnivån för tekniska högskoleutbildningar har höjts marginellt samtidigt som kraven på en modern och relevant utbildningsinfrastruktur har höjts avsevärt i den snabba tekniska utvecklingen. Om ersättningsnivåerna slopas i enlighet med förslagen i Styr- och resursutredningen, och ersätts med ett samlat anslag utifrån dagens anslagsnivå, befarar KTH att ersättningen för teknisk utbildning fixeras på dagens alltför låga nivå.

Slopade ersättningsnivåer riskerar, tillsammans med de höga lokalkostnaderna i Stockholmsområdet, att slå särskilt hårt mot KTH.

KTH yrkar på att regeringen i beredningen av förslagen från Styr- och resursutredningen utreder om ersättningsnivån för teknisk utbildning är rimlig utifrån ökade krav på modern och relevant infrastruktur.

Lokalkostnader

KTH vill uppmärksamma regeringen på det faktum att de höga lokalkostnaderna i Stockholm slår hårt mot lärosätenas utbildning och forskning. KTH har med stor förvåning kunnat konstatera att Styr- och resursutredningen valt att inte beröra denna fråga.

Stockholmsregionen är Sveriges ledande tillväxt-, kunskaps- och innovationsregion och står för nästan en tredjedel av landets BNP. Lärosätena i Stockholm spelar en avgörande roll i regionens kompetensförsörjning. Att Akademiska Hus enligt riksdagsbeslut och bolagsordning ska generera marknadsmässig avkastning försvårar dock lärosätenas möjligheter att genomföra sitt uppdrag på bästa sätt. Marknadshyresprincipen drabbar lärosäten i Stockholmsområdet hårt och har lett till att hyreskostnaden per kvadratmeter varierar stort mellan Sveriges lärosäten. Lokalkostnaderna urholkar på sikt anslagen, vilket i förlängningen påverkar kvaliteten i utbildning och forskning.

KTH har en genomsnittlig lokalhyra på 2 500 SEK per m² LOA. Detta kan jämföras med lärosäten som ligger utanför Stockholmsområdet där den genomsnittliga lokalhyran kan vara hälften så hög.

Regeringen förfogar över två verktyg för att råda bot på detta förhållande:

- ändra ägardirektiven till Akademiska hus – den aktör som regeringen utsett att svara för universitetets och högskolors lokalförsörjning – så att kravet på marknadsanpassning av hyror justeras.
- höja anslagen för Stockholms lärosäten för att skapa likvärdiga förutsättningar med lärosäten i övriga landet.

KTH yrkar på att regeringen i beredningen av förslagen från Styr- och resursutredningen utreder hur lärosätena i Stockholmsregionen ska kunna kompenseras för de höga lokalkostnaderna som skapar ojämlika förutsättningar.

Strategiskt forskningsområde IT- och mobil kommunikation

Tack vare satsningen på strategiska forskningsområden har flera lärosäten kunnat fördjupa och intensifiera sitt samarbete under en längre tid. Detta stärker såväl kvaliteten på forskningen inom respektive område som Sveriges position.

I detta sammanhang vill KTH och Linköpings universitet (LiU) påminna regeringen om den tidigare aviserade utökade satsningen på det strategiska forskningsområdet IT- och mobil kommunikation. Förstärkningen om 150 mnkr för 2020, 78 mnkr till KTH och 72 till LiU, är i detta sammanhang ytterst angelägen för att Sverige ska kunna möta och leda den kommande fjärde industriella revolutionen.

KTH och LiU vill påminna regeringen om vikten av den aviserade utökade satsningen på det strategiska forskningsområdet IT- och mobil kommunikation.

Södertälje – Hållbar produktion, nödvändigt för den industriella omställningen

Utbildnings- och forskningssatsningen i Södertälje med KTH, Södertälje kommun, Scania och AstraZeneca följer uppsatta mål. Två av totalt fyra planerade grundutbildningsprogram är i full gång. De resterande två – ett internationellt masterprogram och en kombinerad högskoleingenjör- och lärarutbildning startar hösten 2019. I den helt nya campusmiljön som invigdes i januari 2018 råder full aktivitet på både utbildnings- och forskningssidan. Forskargrupper under ledning av tre nya professorer växer i snabb takt, liksom de externa forskningsmedlen. Nya doktorander, både anställda och industridoktorander knyts till den nya Institutionen för Hållbar Produktionsutveckling. Utvecklingen som efter regeringsbeslutet 2014 huvudsakligen bedrivits under åren 2015-2018 har gått mycket fort och är, och kommer att fortsatt vara, starkt beroende av fortsatt engagemang och stöd från alla parter – statsmakterna, kommunen, företagen och KTH. Vi kan konstatera att de 600 nya utbildningsplatser som regeringen tilldelat KTH för expansionen i Södertälje är en direkt förutsättning för satsningen och att den dimensionering vi gjort fortfarande är relevant och rimlig för att uppnå en kritisk volym av utbildningsaktiviteter. För att säkerställa kunskapsutveckling och kvalitet på sikt behöver fakultetsmedel för forskning och forskarutbildning öka för att vara i paritet med det utökade utbildningsuppdraget. Den av regeringen beslutade tilldelningen av fakultetsanslag om 10 miljoner kronor per år till KTH Södertälje behöver öka med 10 miljoner kronor per år under perioden 2020-2022 för att på sikt nå 50 miljoner i totalt fakultetsanslag. Fakultetsanslagets ökning följer på detta sätt uppbyggnaden av utbildningen som ju enligt plan kommer att vara fullt utbyggd 2023 med alla årskurser fyllda i samtliga program.

Livslångt lärande

KTH har uppdraget att bedriva utbildning som efterfrågas av såväl studenter som yrkesverksamma. I den snabba samhällsförändring som digitaliseringen innebär är det av stor betydelse att kunna erbjuda arbetstagare att återkommande vidareutbilda sig genom kurser på KTH. KTH har länge haft ett kursutbud som dels består av kurser som ingår i befintliga utbildningsprogram, dels är skapade särskilt för att erbjudas som vidareutbildning. KTH:s erfarenhet är att studerande på vidareutbildningskurser inte alltid prioriterar att slutföra kursen genom att examineras. Det innebär att det inte heller faller ut helårsprestationer i form av ersättning till KTH för dessa kurser, vilket får ekonomiska konsekvenser.

KTH ser positivt på att Styr- och resursutredningen uppmärksammat denna problematik, och efterlyser att regeringen ger ett tydligt uppdrag att prioritera detta ändamål med öronmärkta resurser utöver anslaget.

Andrahandsuthyrning av bostäder

KTH har en unik situation bland svenska lärosäten då man både har en stor andel internationella forskare och studenter och ett stort antal bostäder byggda – eller under uppförande – på campus. Dessa befintliga och kommande bostäder är ett resultat av initiativ från KTH i samverkan med andra aktörer. Ett beslut om att inte tillåta andrahandsuthyrning av bostäder skulle motverka internationaliseringssträvandena.

KTH hemställer att regeringen beviljar KTH fortsatt tillstånd att upplåta bostäder i andra hand till gästforskare och studenter.

Avgifter inom Science for Life Laboratory (SciLifeLab)

KTH vill påminna regeringen om vikten av de förslag som fördes fram av värduniversiteten för SciLifeLab i ett PM "En väl fungerande infrastruktur - en promemoria om behovet av avgiftsbemyndigande" som i ett övergripande perspektiv analyserar situationen och föreslår några alternativa lösningar. PM:et var ett resultat av ett möte mellan utbildningsdepartementet och rektorerna för värduniversiteten och skickades till regeringen i februari 2018.

KTH hemställer att regeringen ser över de juridiska förutsättningarna för avgiftsuttag.

Medlemskap i forskningssamarbeten som kräver särskilt bemyndigande

KTH deltar för närvarande i fyra stora forskningssamarbeten inom så kallade Knowledge and Innovation Communities, KIC, inom European Institute of Innovation and Technology, EIT. KTH betalar medlemsavgifter enligt nedan till dessa.

Medlemsavgifter	Enligt RB 2019 Högst (tkr)	Betalt 2018 SEK (tkr)	Medl.avg 2019 i euro
EIT Raw Materials	1 200	1 007	100 000
EIT Health	750	732	75 000
EIT Digital	400	258	25 000
EIT InnoEnergy	700	504	50 000

För den nya KIC Urban Mobility som KTH kommer att delta i fattades beslut i december 2018. Dock finns inga fastställda medlemsavgifter. Under 2019 befinner sig denna KIC i startfas och ingen medlemsavgift kommer att utgå. Vad gäller EIT Health har KTH i januari 2019 ansökt om utökat bemyndigande för avgift upp till 900 tkr. Övriga bemyndiganden gäller fram till 2022.

Bilagor:

Tabell 1 – Total budget

Tabell 2 – Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 3 – Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 4 – Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

Tabell 5 – Lokalförsörjning

Tabell 6 – Avgifter

Tabell 1 Total budget

Total budget (tkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	2 367 083	2 399 784	2 477 783	2 476 760	2 476 760
Avgifter	645 225	685 000	695 000	695 000	695 000
Bidrag	1 769 529	1 780 000	1 780 000	1 780 000	1 780 000
Finansiella intäkter	4 001	4 000	5 500	5 500	5 500
Summa intäkter	4 785 838	4 868 784	4 958 283	4 957 260	4 957 260
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	2 839 754	2 900 000	3 010 000	3 010 000	3 010 000
Lokaler	880 878	922 000	935 000	940 000	940 000
Drift/Övrigt	772 464	795 000	811 000	811 000	811 000
Avskrivningar	206 843	220 000	230 000	230 000	230 000
Finansiella kostnader	7 623	8 000	8 500	8 500	8 500
Summa kostnader	4 707 562	4 845 000	4 994 500	4 999 500	4 999 500
Verksamhetsutfall	78 276	23 784	-36 217	-42 240	-42 240
Transfereringar	579 945	494 000	500 000	500 000	500 000
Årets kapitalförändring/ årets resultat	78 276	23 784	-36 217	-42 240	-42 240
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)²	867 130	890 914	854 697	812 457	770 217
Utgående oförbrukade bidrag	1 130 835	1 150 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000

¹ Intäkterna av anslag ska motsvara summan av anslag i tabell 2 och 3.

² För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Större förändringar mellan åren vad gäller budgeterade intäkter för avgifter respektive bidrag ska alltid kommenteras.

Anslagsintäkterna redovisas här med avdrag för transferingar, se vidare tabell 2 & 3.

I verksamhetsutfall/årets kapitalförändring för 2018 ingår inte resultatet från andelar i hel- och delägda företag (+9 491 tkr). Däremot ingår företagsdelen i det utgående myndighetskapitalet.

I anslaget för forskning och forskarutbildning ingår de nya medel (78 mnkr) som aviserades i budgetpropositionen 2017/18:1, och som KTH ska erhålla 2020 för ett nytt SFO: IT och mobil kommunikation, se vidare kommentar i tabell 3.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Takbelopp ¹	1 161 006	1 175 373	1 175 373	1 175 373	1 175 373
Beräknad avräkning ² (A)	1 161 006	1 175 373	1 175 373	1 175 373	1 175 373
Särskilda åtaganden (B)					
Anslag (A+B)	1 161 006	1 175 373	1 175 373	1 175 373	1 175 373
- avgår att transferera	-2 199	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Avgifter	308 475	345 000	350 000	350 000	350 000
Bidrag	65 044	70 000	70 000	70 000	70 000
Finansiella intäkter	1 157	1 000	1 500	1 500	1 500
Summa intäkter³	1 533 483	1 588 373	1 593 873	1 593 873	1 593 873
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	823 975	854 000	860 000	860 000	860 000
Lokaler	370 766	400 000	400 000	400 000	400 000
Drift/Övrigt	250 707	270 000	270 000	270 000	270 000
Avskrivningar	58 827	60 000	60 000	60 000	60 000
Finansiella kostnader	2 270	3 000	3 000	3 000	3 000
Summa kostnader	1 506 545	1 587 000	1 593 000	1 593 000	1 593 000
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	26 938	1 373	873	873	873

¹ Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1) i 2019 års prisnivå

² Beräknad avräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå bland annat med hänsyn till ev. utnyttjande av tidigare uppkommet anslagssparande eller överproduktion samt ev. decemberprestationer.

³ Summering av anslag, avgifter, bidrag och finansiella intäkter.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	1 545 942	1 565 411	1 643 410	1 642 387	1 642 387
- avgår att transferera	-337 666	-338 000	-338 000	-338 000	-338 000
Avgifter	336 750	340 000	345 000	345 000	345 000
Bidrag	1 704 485	1 710 000	1 710 000	1 710 000	1 710 000
Finansiella intäkter	2 844	3 000	4 000	4 000	4 000
Summa intäkter	3 252 355	3 280 411	3 364 410	3 363 387	3 363 387
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	2 015 779	2 046 000	2 150 000	2 150 000	2 150 000
Lokaler	510 112	522 000	535 000	540 000	540 000
Drift/Övrigt	521 757	525 000	541 000	541 000	541 000
Avskrivningar	148 016	160 000	170 000	170 000	170 000
Finansiella kostnader	5 353	5 000	5 500	5 500	5 500
Summa kostnader	3 201 017	3 258 000	3 401 500	3 406 500	3 406 500
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	51 338	22 411	-37 090	-43 113	-43 113

¹ Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1) i 2019 års prislivå.

I anslaget för forskning och forskarutbildning ingår de nya medel (78 mnkr) som aviserades i budgetpropositionen 2017/18:1, och som KTH ska erhålla 2020 för ett nytt SFO: IT och mobil kommunikation. *Verksamhetens kostnader* har därmed justerats för åren 2020 - 2022 i samband med detta.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

Investeringar i anläggningstillgångar ¹	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.	Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	568 619	575 852	590 852	600 852	615 852	630 852
Beräknad nyupplåning	152 147	170 000	175 000	180 000	180 000	180 000
<i>varav investeringar i immateriella anläggnings-tillgångar</i>	0	0	0	0	0	0
Beräknad amortering	-144 914	-155 000	-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
UB lån i Riksgäldkontoret	575 852	590 852	600 852	615 852	630 852	645 852
Maximalt utnyttjande av låneramen under året						
Föreslagen låneram	600 000	637 000	640 000	650 000	660 000	670 000
Beräknad ränteutgift	0	0	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ränteantaganden för nyupplåning (%)						
Summa räntor och amorteringar	-144 914	-155 000	-166 000	-167 000	-167 000	-167 000
Maximalt utnyttjande av räntekontokredit under året	0	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit	0	0	0	0	0	0

¹ Enligt definition i 5 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Tabell 5 Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler (mnkr)	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
– föregående års utgång	288 828	289 300	289 261	296 378	296 378
– ökning under året	8 676	4 125	8 357		
– minskning under året	-8 204	-4 164	-1 240		
– vid årets utgång (A)	289 300	289 261	296 378	296 378	296 378
Förbättringsutgift på annans fastighet¹	246	250	255	255	255
– nyinvesteringar	50	55	60	70	70
– avskrivningar	40	45	50	55	55
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder) (B)²	693	705	715	720	720
Genomsnittlig hyra (kr/m² LOA)³	2 394	2 437	2 412	2 429	2 429
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästforskarbostäder)⁴ (C)	781	800	815	820	820
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁵	2 701	2 766	2 750	2 767	2 767
Lärosätets totala kostnader (D)	4 708	4 845	4 995	5 000	5 000
Totala externa hyresintäkter					
Justerade totala kostnader (D2)	4 708	4 845	4 995	5 000	5 000
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁶	16,6%	16,5%	16,3%	16,4%	16,4%
Lokalkostnadens andel av justerade totala kostnader⁷	16,6%	16,5%	16,3%	16,4%	16,4%

¹ En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost.

Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

² Inklusivt avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

³ Beräknas som B/A.

⁴ Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader vid universitet och högskolor i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna.

⁵ Beräknas som C/A.

⁶ Beräknas som C/D.

⁷ Beräknas som C/D2.

I samtliga uppgifter ovan ingår Albanova och SciLifeLab lokalerna fullt ut då KTH står för avtalen. Det bör dock nämnas att KTH disponerar drygt 50% i Albanova för sin verksamhet, resterande del nyttjas av SU och externa hyresgäster. Avseende SciLifeLab disponerar KTH ungefär en tredjedel och resten nyttjas av KI och SU.

Tabell 6 Avgifter

(tkr)

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
2018	280 951	264 601	16 350
<i>varav tjänsteexport</i>	173 241	161 386	11 855
2019	318 000	320 000	-2 000
<i>varav tjänsteexport</i>	210 000	210 000	0
2020	323 000	323 000	0
<i>varav tjänsteexport</i>	215 000	215 000	0

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat
2018				
2019				
2020				

¹ Intäkter som inte får disponeras

Avgiftsintäkter enligt 4 och 15 §§ avgiftsförordningen (1992:191) ska inte redovisas.

Verksamhetsinvesteringar

(tkr)	2018 Utfall	2019 Prognos	2020 Beräkn.	2021 Beräkn.	2022 Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.					
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	186 447	195 000	260 000	230 000	230 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	50 391	55 000	55 000	55 000	55 000
Summa verksamhetsinvesteringar	236 838	250 000	315 000	285 000	285 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	212 140	223 900	237 450	254 550	254 550
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	24 698	26 100	77 550	30 450	30 450
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (efter medgivande av regeringen)					
Summa finansiering	236 838	250 000	315 000	285 000	285 000

KTH räknar med att Superdatorm behöver reinvesteras 2020 (finansieras med bidrag).

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

	2018	2019	2020	2021	2022
(tkr)	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	568 619	575 852	590 852	600 852	615 852
Nyupplåning (+)	152 147	170 000	175 000	180 000	180 000
Amorteringar (-)	-144 914	-155 000	-165 000	-165 000	-165 000
UB lån i Riksgäldskontoret	575 852	590 852	600 852	615 852	630 852
Beslutad/föreslagen låneram	600 000	637 000	640 000	650 000	660 000
Ränteutgifter	0	0	-1 000	-2 000	-2 000
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 16 anslag 2:17 och 2:18	103 422	110 000	113 000	113 500	113 500
Övrig finansiering	103 422	110 000	113 000	113 500	113 500